

Alessandro Norsa
Întoarcerea
nosferatului

Alessandro Norsa

Intoarcerea Nosferatului

«Tektime S.r.l.s.»

Norsa A.

Intoarcerea Nosferatului / A. Norsa — «Tektime S.r.l.s.»,

ISBN 978-8-88-535677-1

ISBN 978-8-88-535677-1

© Norsa A.
© Tektime S.r.l.s.

Содержание

Alessandro Norsa	6
Ă#NTOARCEREA NOSFERATULUI	7
Ă#ntreprinsÇ# de domnul Alexandru Norsa	8
Traducere de Mihaela PopuĂ#oi	9
PREFAĂ#Ç#	10
DRAGÇ# CITITORULE	12
Introducere:	14
Multiplele rĂ#dĂ#cini vampirice din Ă#ntreaga EuropÇ#,	16
De la originea vampirilor la misteriosul Ă#inut al romĂ#niei	17
Конец ознакомительного фрагмента.	20

Alessandro Norsa

ÎNTOARCEREA NOSFERATULUI CĂLĂTORIE ÎN REGATUL VAMPIRILOR

**Întreprins de domnul Alexandru Norsa
Însoțit în acele locuri de îndabili informatori**

Traducere de Mihaela PopuÅ#oi

Tektime, 2017

Å#in sÅ# exprim profundele mele mulÈ#umiri pentru amabilele colaborÅ#ri:

Prof. Rudolf M. Dinu, Director al Institutului RomÅ#n de CulturÅ# Å#i Cercetare UmanisticÅ# - Venezia;

Dr Mihai Stan, Institutul RomÅ#n de CulturÅ# Å#i Cercetare UmanisticÅ# - Venezia; Prof. Tudor SÅ#lÅ#gean, Director al Muzeului Etnografic al Transilvaniei - Cluj-Napoca (RomÅ#nia); Prof. Ion ToÅ#a, Istoric, Muzeul Etnografic al Transilvaniei - Cluj-Napoca (RomÅ#nia); Prof. Alberto Borghini, Director al Centrului de Documentare a TradiÈ#iei Orale Piazza al Serchio (CTDO), profesor la Catedra de antropologie culturalÅ#, Universitatea PolitehnicÅ# - Torino, implicat Å#n construirea unei arhive folclorice naÈ#ionale; ConsultanÈ#ilor Å#iinÅ#fici din RomÅ#nia: Mocan Lena Zamfira (Zalau - Salaj), Florea Cosmi (Runcu Salvei) Å#i Pivasu Lucia (BraÅ#ov).

Å#in sÅ# le mulÈ#umesc Å#n mod special prietenilor mei: Aldo Ridolfi care, cu multÅ# chibzuinÈ#Å# Å#i cu o inestimabilÅ# meticulozitate m-a ajutat la revizuirea textului, Gigi Speri pentru a sa mÅ#iestrie Å#i abilitate graficÅ# cu care a dat formÅ# acestei cÅ#rÅ#i Å#i Simona Strugar, colaboratoare nepreÅ#uitÅ#, cÅ#tre care se Å#ndreaptÅ# toatÅ# recunoÅ#tinÈ#fa mea pentru traducerile textelor romÅ#neÅ#ti, pentru cÅ# mi-a dat posibilitatea sÅ# cunosc, sÅ# apreciez Å#i sÅ# pÅ#trund Å#n profundul culturii tÅ#rÅ#mului sÅ#u natal Å#i nu Å#n ultimul rÅ#nd pentru valoroasele sugestii Å#n ceea ce priveÅ#te interpretarea miturilor din Transilvania.

Drepturile rezervate:

Titul original al lucrÅ#rii: Alessandro Norsa: Il ritorno del non morto. Viaggio nel Regno dei Vampiri. Liberamente editor: martie 2017 Å#.

EdiÈ#ia romÅ#nÇ#: Intorcerea Nosferatului, CÅ#lÅ#torie Å#n regatul vampirilor: Liberamente editor Martie 2017 Å#.

Traducere de Mihaela PopuÅ#oi.

<https://www.facebook.com/Il-ritorno-del-non-morto-218253505241025/>

e-mail: norsaalessandro@yahoo.it

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, including by any mechanical or electronic system, without the written permission of the editor, except for brief passages taken for the purposes of review.

PREFAȚĂ

Această mică dar bogată și interesantă lucrare a lui Alessandro Norsa este dedicată vampirismului și a tot ce îi gravitează în jurul său și se bazează de asemenea pe câteva interviuri culese de Autor însuși în România.

La decesul unui membru al familiei, oglinzile din casă se acoperă. În caz contrar, sufletul mortului se reflectă în oglindă și ramâne captiv între zidurile casei,

ne spune bunica Florea. Lena, o tânără dintr-un alt sat din România, ne-a povestit:

(â!) se acoperă oglinzile și orice suprafață reflectantă pentru a evita ca sufletul său, adică a răposatului, să ramână prins în casă.

Dincolo de o explicație eufemistică (cum că sufletul mortului ar rămâne captiv între zidurile casei), ne aflăm în fața mi se pare legitim să presupunem asta unei acțiuni de expulzare a mortului din spațiul domestic. Bineînțeles, ne confruntăm aici cu tematica imaginii reflectate.

Într-un spirit analog, foarte relevante sunt și relatările Luciei, o femeie în jur de 54 de ani din zona Brașovului care, printre altele, ne relatează:

Dacă la miezul nopții, adică la douăsprezece noaptea, â! nu mai îți înțeleg perioada a anului, stingi luminile, te uiți în oglindă și vezi un strigoi, înseamnă că mortul a fost nemulțumit în timpul vieții. Deci, când moare cineva, acoperi oglinda pentru ca mortul să nu se reflecteze în ea! căci, dacă s-ar reflecta, ar fi strigoiul!

Iar mai apoi adaugă:

(â!) Strigoiul ar fi spiritul mortului care a fost nemulțumit în viață! iar mortul care a fost nemulțumit în timpul vieții aduce multe rele!

Precedent:

Când moare cineva, soțul, fratele, sora, sau cineva din familie! un copil! se acoperă oglinzile cu o pănză neagră, se aprind lumânări! oglinzile se acoperă deoarece se zice că aduc ghinion! dacă nu acoperi oglinzile, mortul se reflectă în ele! spiritul rămâne în casă timp de trei zile! apoi iese și bătăuie prin jurul casei timp de 40 de zile, iar după 40 de zile dispare! se duce în lumea lui!

Se pare că, dacă nu se acoperă oglinzile, mortul care a fost nemulțumit în viață se va reflecta în ele și va rămâne în casă ca strigoi! ca o reflexie-strigoi! care aduce! pacoste și multe rele. În esență, este vorba de teama de reflexia-strigoi și că această reflexie-strigoi (!dacă s-ar reflecta, ar fi strigoiul) ar putea rămâne în casă, etc... De aici a apărut necesitatea de a acoperi oglinzile cu o pănză când este un mort în casă, pentru ca spiritul defunctului să nu rămână captiv în casă (! imagine eufemistică).

Ne întoarcem la Lena. Femeia ne mai povestește cum o fată tânără s-a transformat în broscu în urma unor farmece cerute chiar de fată însăși de la o vrăjitoare. Iată ce ne-a istorisit:

(â!) mama mea mi-a povestit despre doi logodnici care au avut de înfruntat împotriva mamei băiatului. Fata s-a dus la o vrăjitoare care i-a făcut farmece. În fiecare seară, fata se transforma în broscu și se ducea acasă la logodnicul ei. Mama băiatului, deranjată de acea arătare orăcătoare care-i tot stătea în cale, și-a pus în plan să o ucidă, dar arătarea! greu de prins, pănză! într-o zi când reuși. Mama omor broscu, dar în aceeași clipă muri și băiatul (!).

Este vorba aici de o structură narativă! eveniment! pe care o întâlnim frecvent și în folclorul italian: o vrăjitoare care se transformă într-un animal sau într-un obiect, care este lovit; vrăjitoare devine vulnerabilă în partea! corespondentă a

corpului, acolo unde a primit lovitura. O poveste similară cu cea a Lenei, în care unul din personaje se transformă în broscoi, circulă în Garfagnana (Cogna), din Provincia Lucca:

Un tâcnă#r din Villa Collemandina se întorcea acasă de la logodnica lui. Era întuneric beznă# și, pentru a-și lumina calea, făcea fabrică# o torță# dintr-un mănunchi de paie. La un moment dat se poticni de ceva moale; tâcnă#rul se opri și, la lumina torței, zări un broscoi mare; iritat, se apropie mai bine cu flacăra și-i făcu o arsură# zdravă#nă#. A doua zi, tâcnă#rul se întălni cu un prieten care avea chipul desfigurat de o rană# cumplită#. ##Ce și s-a întămplat ?# # întrebă# el ## #După# ce m-ai distrus în halul #sta, mă# mai întrebi ce-am pășit ?!# # ##Ce tot spui acolo ? Adică# eu și-am ars fața# ?# # ##Da, chiar tu, așară# !, broscoiul pe care l-ai întălnit eram de fapt eu.#

Să# vă# mai prezint, pentru a vă# mai da în# un exemplu, următoarea istorisire pe care am auzit-o în Piemonte și face referire la legătura dintre mă#ră#cini și vră#jitoare (masca):

Pe undeva între Castiglion Tinella și Valdivilla, aproape de o curbă#, era o scurtă#tură# ce se numea scurtă#tura caprei#. Toți cei care treceau pe acolo vedeau maschele. Dar, traversarea potecii era îngreunată# de mă#ră#cinii care blocau calea. Într-o zi, un bărbat mai curios și mai curajos zise: ##Chiar vreau să# vă#d. Voi veni cu o coasă# și voi tăia toți mă#ră#cinii #știa#. Ajuns la fața# locului, nici bine nu dă#du o lovitură# de coasă# că# și auzi: ##Lovește încă# o dată##. Dar bă#batul nu a mai lovit a doua oară#. Toți au în#ă#leles imediat că# masca avea un braț# tăiat.

Ciulinul tăiat cu coasa ##corespundea# de fapt brațului tăiat al mascherei. Aș# dori să# amintesc pe scurt despre o altă# ##credință#:# ##credința# cum că# fetele cu ochi albaștri ar avea darul deochiului#, iar asta nu se întămplă# doar ## uneori# ## ##ele o fac dinădins# (ne spune Lena). Totuși, oricare ar fi explicațiile, nu aș# nega că# și aici ne confruntăm cu simbolistica culorii albastre/ azurii/turcoaz ca semn al ră#ului.

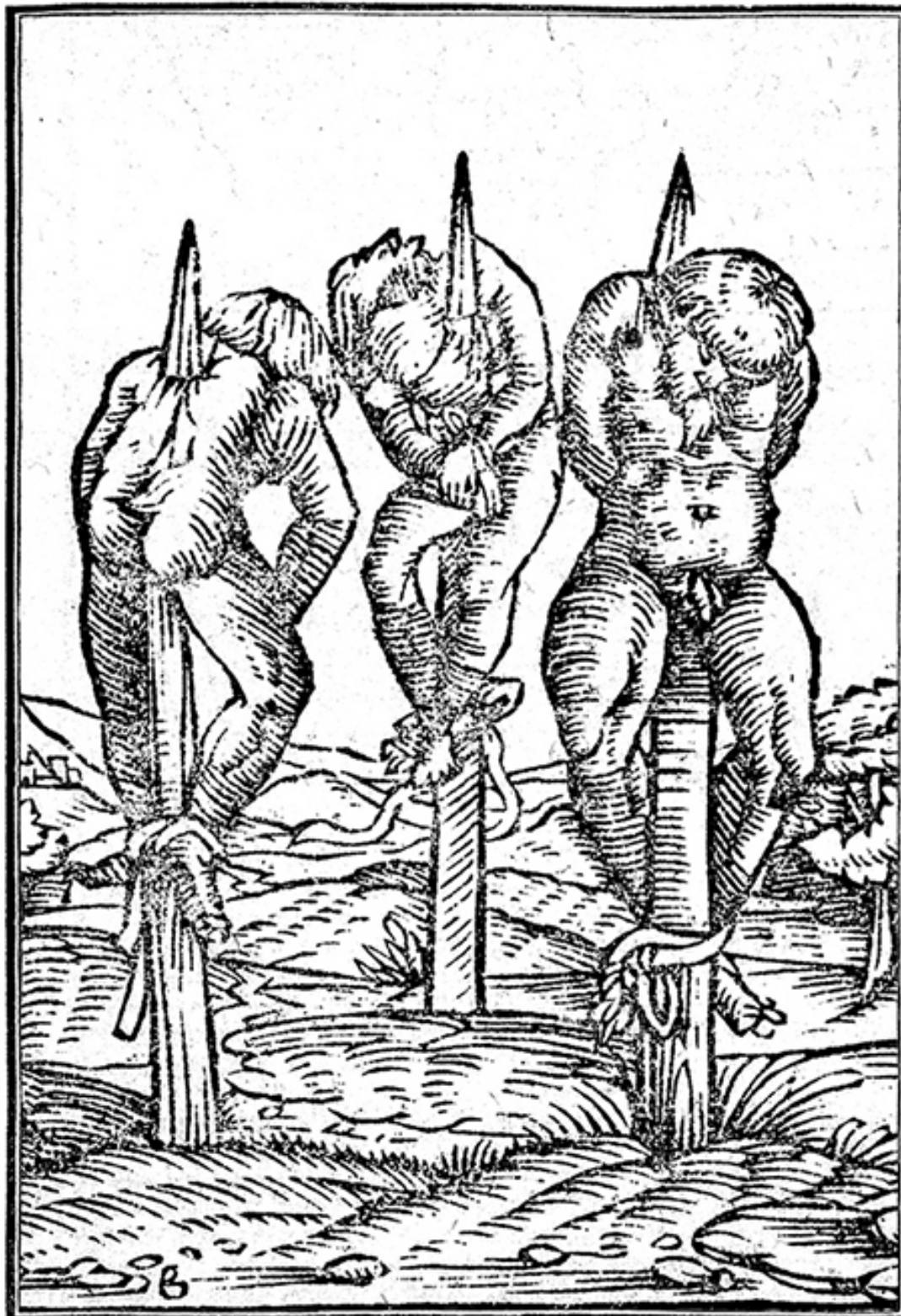
Să# ne ocupăm puțin de istorisirile lui Alessandro Norsa. Autorul pune în evidență# modul în care ființele ră#ului se reunesc ##plutind și făcând cercuri în aer# (p. ex 9). Dacă# ar fi să# definesc o caracteristică# a acestor creaturi, le-aș# asocia cu o formă# geometrică#: ##cerc#/#curbă#/#spirală# (##curba# este un element care apare și în istorioara piemonteză# de care v-am pomenit anterior). În fine, în ceea ce privește practica de a înfige un țără# într-un mormânt (Norsa, p. ex 10), merită# să# amintim o istorisire întălnită# destul de des și în zona folclorică# italiană#: o femeie care, în urma unui ră#mă#ag, se duce singură# în cimitir și înfige un țără# într-un mormânt. Am putea considera că# și în cazul povestirilor cu ##ră#mă#agul și țără#ul# ## să# le numim aș#ă# s-ar putea atribui, cel puțin în unele situații un sens analog: o ##valoare de substrat# analogă#.

Alberto Borghini, 14.03.2015

DRAGĂ CITITORULE

Cine dintre noi nu a auzit niciodată vorbindu-se de Dracula sau de vampiri? Aceste nume sunt atât de populare încât ar putea fi considerate patrimoniul cultural universal. De fapt, de trei sute de ani, cel puțin o dată la un secol omenirea se lasă pradă unei mode vampirice: prima jumătate a secolului al XVIII-lea fu epoca a-zisei „ciume vampirice” iar, către sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, romanul lui Bram Stoker „Dracula” ne-a stârnit un viu interes. Chiar și în epoca actuală se manifestă un nou val (începând cu sărbătoarea de Halloween și continuând cu saga cinematografică Twilight).

Cărțile deja scrise pe această temă sunt aproape toate o copie fidelă a romanului lui Stoker, cu doar câteva mici deosebiri. Scopul acestei cărți nu este nici de a insista asupra celebrului roman al lui Stoker și nici să intrăm în lumea filmelor de groază, după cum s-ar putea crede inițial. Aceste lumi și teme au fost amplu analizate de alți autori. Vom încerca să schimbăm puțin alegem originile istoriei din negurile adânci ale miturilor antice și în special ale celor care provin din România și din Balcani, pentru că acolo s-a consolidat imaginea vampirului care s-a popularizat până astăzi. Pentru a intra mai bine în miezul subiectului, ne-am început cercetările cu lectura unor vechi texte de etnografie și mitologie românești, după care ne-am îndreptat direct pașii spre Transilvania, pe urmele lui Dracula, străbatând sate și discutând cu persoane, în căutare de indicii. O istorie, așadar, în trecut pentru a înțelege unde s-au născut imaginea și caracteristicile vampirului pe care le cunoaștem noi astăzi și, de ce nu, chiar să-l întâlnim pe tărâmul din care provine.

Tragerea în țeapă, metoda utilizată de Vlad Țepeș pentru a ucide dușmanii era și metoda folosită pentru a străpunge sufletul defunctului evitând astfel întoarcerea nedorită.

Introducere: sau o scurtă explicație a sensului acestei lucrări

Să începem pentru o clipă ochii și să facem un exercițiu de imaginație închipuindu-l pe Dracula. Cum ni-l înfățișăm? Cel mai probabil nalt la stat, cu un chip vulturesc, cu nasul fin dar teribil de coroiat. Nările sunt extrem de arcuite, iar fruntea naltă și lată. Pleoavele sunt închise, dar cu părul îmbrățuit pe creștet. Sprâncenele stufoase i se unesc pe nas.

Gura, sau ce se mai poate zări din ea de sub mustăți, este o înfățișare destul de fioroasă și aprigă. Dinții deosebit de albi și ascuțiți i se mijesc peste buze a căror strălucire profilează o vitalitate impresionantă pentru un bărbat de vârstă lui. Obrajii, deși foarte scobiți, par fermi. Fața este conturată de urechi palide și ascuțite de o bărbie proeminentă și puternică. Într-un chip este o încredibilă paloare. Dacă analizăm în detaliu această figură sinistră a lui Dracula zugrăvită de Stoker în romanul său, ne dăm seama că este o reprezentare caricaturală. Ca expert folclorist, Stoker a îngemănat într-un singur personaj figuri mitologice din diverse tradiții, deosebi din patrimoniul folcloric irlandez, pe care le-a amestecat cu mituri și legende din alte țări, în special din România. De exemplu, după cum vom vedea în continuare, sprâncenele abia vizibile le regăsim la figurile mitologice monstruoase din Europa de Est, în timp ce paloarea este specifică fantomelor băntuitoare și a spiritelor rătăcite. Dar, să revenim la romanul nostru și să ne ocupăm de alte elemente care ne-ar putea fi utile. Dracula este de viață nobilă, este manierat și vorbește multe limbi. Nu este servil nimănui, nu participă la evenimente mondene, nu se lasă sedus de plăcerile lumii, nici de mese rafinate și copioase, nici de fete atrăgătoare. Dracula are puteri magice, cunoaște atât de bine limbajul animalelor, încât le poate controla și comanda cu ușurință. Are pielea rece ca de mort, iar imaginea nu i se reflectă în oglindă. Are o forță ieșită din comun, o agilitate a mișcărilor fenomenală, te poate hipnotiza cu privirea transformându-te în câine, lup sau liliac. Ziua doarme, iar când doarme ai zice că este mort, deși este perfect conștient de tot ce se întâmplă în jur. De ce sunt oare tocmai acestea coordonatele după care se orientează cunoștințele noastre despre Dracula? Fără doar și poate, în mare măsură se datorează geniului creativ al renumitului romancier irlandez care, cu multă abilitate și măiestrie, pentru a-l implica cât mai mult pe cititor, a creat o imagine cât mai reală a lui Dracula, asociindu-l cu un personaj istoric real: temutul voievod valah, Vlad III, care a trăit între anii 1431-1476, fiul lui Vlad II zis Dracul. Acest conducător, adversar redutabil al turcilor, a moștenit porecla de la tatăl său cunoscut ca Dracula care în românește înseamnă diavol; sufixul-ul corespunde articolului care, în limba română, este pus la sfârșitul cuvântului. Trebuie subliniat faptul că, din punct de vedere istoric, Vlad III zis Țepeș (Țeapă în română înseamnă par) nu a fost niciodată asociat cu vampirismul. Au existat totuși unele coincidențe care au permis efectiv asemuirea cu acest principe român atât de prezent în literatura europeană din secolul al XIX-lea. Notorietatea sa se datorează anumitor practici și obiceiuri care l-au asociat cu vampirii. În primul rând, metoda de execuție preferată a lui Vlad III era trasul în apă practic considerat a fi cea mai potrivită pentru a-i răpune pe vampiri. Alte legende vorbesc de acțiunile sale violente. Vlad III a fost de fapt asimilat acelor oameni atât de pătați de ferocitatea și cruzimea lor încât, după moartea lor, se zice că s-ar fi transformat în vampiri. Țepeș, în cele din urmă, a fost decapitat așa cum se întâmplă cu cei care erau acuzați de vampirism iar, după ce a fost înmormântat, mormântul i-a fost deschis și jefuit, iar populația locală

a crezut că a revenit. După cum vom vedea pe parcursul lecturii acestei cărți, vom mai întâlni aceste credințe asociate cu anumite practici exorcistice care au dat naștere unei autentice culturi vampirice care s-a perpetuat de-a lungul secolelor.

Multiplele rădăcini vampirice din întreaga Europă, în mod special din Țările balcanice

Tradiția miturilor și legendelor despre vampiri, aceste figuri înfricoșătoare este foarte prolifică: pe lângă lumea greacă și romană care au influențat întreaga cultură occidentală, vampirii sunt prezenți și în legendele arabe, indiene, chineze și japoneze. Unele tradiții transmise de-a lungul timpului, vampirul este o persoană moartă care li se înfățișează celor vii sub forma unei ființe în carne și oase care se hrănește cu sângele lor; în alte legende, vampirii sunt, de asemenea, spirite mitologice și demonice care îi atacă pe cei vii uneori în mănăstiri, sau se hrănesc cu sângele lor dar care nu au fost niciodată oameni.

În primul rând avem, de exemplu, ceea ce grecii și românii numeau *strix* și de unde și numele în italiană *strega* (vrăjitoare) și care nu era o ființă umană, ci un demon nocturn care ieșea din mormânt. Oamenii se temeau de el deoarece se zicea că îi ataca pe copii și se hrănea cu sângele lor. În al doilea rând, vampirul era o ființă umană moartă, o ființă care bea sânge, o vrăjitoare deosebit de răuvoitoare, însetată de sânge. În al treilea rând, vampirii sunt ființe umane moarte care apar sub forma unui corp, ceea ce presupune o realitate fizică, concretă și nu doar o simplă imagine sau o iluzie. Aceasta este imaginea clasică a vampirului pe care o avem, un corp care iese din mormânt și, nu numai că-l putem vedea, dar îl putem și atinge: într-adevăr, este o faptură extrem de tenace și din acest motiv trebuie răpus prin metode radicale. Se crede că este imposibil să înțelegem natura reală a acestor entități, dacă nu pătrundem în acel tip de gândire și în originile care era specifică oamenilor din perioada neolitică: o lume în care totul era dominat de divinitate: obiecte, animale, alimente, răzuri, copaci, fulgere. Divinul, în această logică, nu se găsea într-un cer imposibil de atins, ci aici pe pământ, locul mormintelor noastre și deci sâmbul strămoșilor noștri care se transformau la rândul lor într-o divinitate. Pornind de la aceste premise, s-a pornit în căutarea unei dimensiuni pentru a găsi o explicație pentru dezastre naturale altminteri inexplicabile. În logica animistă, de exemplu, slăbiciunea corpului, neputând fi înțeleasă pentru că oamenii nu beneficiau de cunoștințele medicale de care dispunem astăzi, a produs un efect de teamă față de ființele malefice. Efecte ale divinului ar putea fi considerate chiar și Coșmarurile, moartea fetușilor, convulsiile, crizele de isterie, depresia, neîncrederea, bolile, durerile în tot corpul, moartea prin sufocare și mai ales senzațiile de apăsare în piept și dificultățile de respirație sunt considerate tot efecte ale fricii. Pentru a înființa cât mai multe rele, aceste entități erau dotate cu o forță fizică uriașă și o viteză de mișcare incredibilă, puteau hipnotiza cu privirea și se transforme în animale fioroase. Vom prezenta în continuare diferitele elemente tradiționale care alcătuiesc imaginea vampirilor care ni s-au transmis până astăzi, fie prin literatura secolului al XIX-lea, fie prin cinematografie, retrășând firul originii prin negurile miturilor și a legendelor populare. Pornind de la lectura legendarei figuri românești care poate fi asociată cu vampirii, ne vom extinde privirea spre fapte similare care se întâlnesc în Europa de Est. Vom analiza apoi originile mitului lui Dracula în miturile și în aspectele simbolice ale culturii animiste, aprofundând, prin urmare, tema capacității de a se transforma într-un liliac și de a zbura în timpul nopții, mărțurii de întâlniri cu vampirul, acest seducător de fete tinere și în cele din urmă, după cum vom vedea, mărțurii de exorcisme pe care le vom prezenta în detaliu în secțiunea special dedicată.

De la originea vampirilor la misteriosul Ținut al românei fără a ignora alte analogii importante

Mitul lui Dracula s-a născut din Ținuturile diferite mituri și legende românești. Cum se numesc vampirii în Transilvania? Etnografa australiană Agnes Murgoci a identificat în Transilvania diferite tipuri de sugători de sânge cum ar fi *Țiccoii* (în alte zone cunoscute sub numele de *Moroi*), *Vărcolacii* (*Svârcolacii*) și *Pricolicii*, *Vrykolakas* în Grecia. Atât de multe nume diferite pentru a descrie figuri care în general prezintă caracteristici similare care indică acțiunea de golire de sânge, dăunătoare sau mortale. Să începem așadar călătoria pe traseul vampirilor prin intermediul literaturii române, a miturilor și legendelor dedicate figurilor demonice, în special a *Strigoilor* și a *Moroilor* care sunt esențiale pentru a înțelege acea cultură din care mitul vampirilor își trage originile. Pe traseul lui Dracula vom fi ghidați de câteva importante etnografii locale, Romulus Vulcănescu și Simeon Florian Marian. Aprofundând mai bine tema și făcând un studiu contrastiv, vom descoperi aspecte simbolice și antropologice conservate în miturile pe care le găsim și la alte figuri supranaturale similare din Europa Centrală. După Vulcănescu, *Strigoii* (termen care derivă din latinescul *strix* care înseamnă vrăjitoare) se numără printre ființele mitice cele mai importante din tradiția demonologică românească. Există două tipuri de *Strigoi*: așa-ziii *Strigoi vii* (cei vii) și *Strigoi morți* (*morții*). Spre deosebire de *Strigoii morți* care, pe bună dreptate, pot fi incluși în categoria nosferatilor/ a morților vii și care, deși nu sug sânge uman, comit tot felul de atrocități, *Strigoii vii* sunt vrăjitoare și vrăjitori vii careucid ocazional dar care nu au puterile pe care le atribuim în mod tradițional vampirilor: de fapt, ei se transformă în vampiri după moartea lor. Vulcănescu relatează că în România există anumite caracteristici precise cu care se identifică un *Strigoi viu* asemuit cu o vrăjitoare în carne și oase. Aceste trăsături sunt asemănătoare cu a persoanelor care au existat în realitate iar societatea, din nevoia de a găsi căpăi ispășitori, le-a considerat vrăjitoare. Etnograful român povestește că poți fi *Strigoi* din naștere sau îl poți deveni dacă în timpul vieții te convertești la cultul demonilor. Descendența dintr-un *Strigoi* poate avea un caracter ereditar, dacă pe linia ta genealogică a existat un *Strigoi* sau o *Strigoaică*. Sunt mai multe elemente care ne ajută să ne dăm seama dacă o persoană are asemenea ascendență: dacă de exemplu ești al aptelea copil dintr-o familie și dacă ai doar frați mai mari (sau, după o tradiție poloneză, doar surori), dacă te naști cu o parte din placenta lipită de cap (cu cășca pe cap/cu tichie) și o înghiție imediat după naștere, dacă ai un picior strâmb, dacă ești roșcat sau dacă posteriorul și se termină cu coada cu păr. Anumite trăsături fizice sau comportamentale ne ajută să-l identificăm și pe copilul *Strigoi*. Copilul *Strigoi* se dezvoltă precoce, e puternic, răutacios, torturează și ucide animalele, simte o plăcere deosebită în a fi malițios, minte, trădează, fură și este adept al sperjurului. *Strigoii* adult se recunoaște prin aspectul său: este chel, cu ochii congestionați, cu caninii foarte accentuați și cu cocșul mai lung decât normal. În ceea ce privește comportamentul, se distinge prin acțiunile sale malefice. Ființele de gen feminin se numesc *Strigoaice*. Ele au aceleași trăsături fizice ca și cele de gen masculin doar că sunt mult mai feroce. Persoanele identificate ca vrăjitoare aducătoare de nenorociri se recunosc prin trăsăturile lor distinctive pe care le regăsim peste tot în Europa. Trăsăturile fizice cele mai comune erau aspectul hidos, cel mai adesea semn al strânciei și mizeriei. În ceea ce privește aspectul fizic, sunt trăsături care în tradiția populară datează din cele mai vechi timpuri și care au dăinuit peste ani: unghiile încovoiate asemeni ghearelor de lup sau a părșurilor de pradă și, în ciuda

mandibulelor care abia li se ascundeau, puteau sfârșea cu multă putere. Aveau capul fie pleșuv, fie cu părul vâlvoi. Aproape toate femeile care aveau un comportament bizar erau privite cu neîncredere. La romani, caracteristicile vrăjitoarelor erau foarte asemănătoare cu cele ale vampirilor: caracterul nocturn, aversiunea totală față de lumină, chipul era palid și lipsit de vlagă, semn incontestabil al morții. După Festo, *Strix* (vrăjitoare) e un nume atribuit femeilor malefice și li se mai zice deasemenea zburătoare. Într-adevăr, pentru autorii latini, zborul rămâne elementul comun și distinctiv al acestor ființe teribile. Lucrul care nu este comun este că se transformă aceste zburătoare: cel mai adesea se întorc în tebufnițe. Plinius Cel Bătrân consideră că se pot transforma și în liliac. Dincolo de aceste considerații, transformarea cea mai emblematică e realizată de *Strige* (*Strigoi*) de lângă leagănul lui Procas al lui Ovidiu. În cântec, poetul descrie cu amănunțime ospățul acestor creaturi hidoase. Se spune că adaugă Scriitorul latin și cu al lor cioc sfârșie viscerele pruncilor și în umplu gușă cu al lor sânge. Aceste descrieri ale vrăjitoarelor din epoca antică, ființe crude, însetate de sânge se regăsesc și în poveștile populare istorisite chiar și astăzi. Alberto Borghini, de exemplu, în a sa *Semioză a folclorului 2* relatează unele povestiri în care vrăjitoarele sug sângele tinerelor victime: prima povestire a fost culeasă în Garfagnana, a doua în zona piemonteză Monferrato-Langhe. Analogiile și referirile la aceste ființe înaripate, sugătoare de sânge sunt atât de frecvente încât să ar putea crea, după opinia savantului, o identitate de tip narativ. Dincolo de aceste exemple, în general, oamenii identificau vrăjitoarele cu acele ființe care aveau un comportament diferit de cel convențional. Puteau fi considerate vrăjitoare persoane care au avut probleme în viață sau dacă au fost martorii unui eveniment nefericit. Pe lângă caracterul acestor persoane sau a unor deformități fizice, mai existau și alte indicii: temperamentul arătos și închis sau o femeie cocoșată puteau fi deasemenea indicii. În orice caz, se zice că erau persoane marginalizate, sau în afara unui grup social sau sărmani ceretori. Uneori se credea că un teritoriu era locuit de vrăjitoare, sau că acestea trăiau în zone periferice ori în case în ruină, mici, murdare sau izolate. De asemenea, anumite boli, cum ar fi epilepsia, erau considerate ca fiind, fără nici un dubiu, specifice femeilor damnate. În unele comunități, puterile negative se transmiteau din generație în generație. Se credea că acești oameni puteau face rău sau aduce ghinion: înclinarea cu ele putea avea însemnate consecințe negative în viață fie pentru individ el însuși, fie pentru roadele sezonului agricol. Ideea generală era că, în urma înclinării cu acea ființă malefică, cu siguranță ceva grav avea să se întâmple și că nimic nu mai putea schimba cursul evenimentelor. Vrăjitoarele erau, prin urmare, detestate și respectate în același timp, și se încerca să se stea cât mai departe posibil de ele. Un alt comportament care trezea bănuieli era când suspectul se muta mereu dintr-un loc în altul. Anumite situații din viață, independent de voința cuiva, cum ar fi când un copil își pierdea unul sau ambii părinți, sau dacă era crescut de prostituate, puteau induce suspiciuni puternice. Pe lângă sinucidere, moartea prematură constituia o recunoaștere implicită a apartenenței la categoria magicienelor sau a vrăjitoarelor înfricoșătoare. Cel mai mic numitor comun ale exemplurilor menționate până acum ne conduce către o anomalie, către o aparență fizică diferită de a noastră-zisă normalitate. În cazul unei înclinări nefaste cu una dintre aceste teribile vrăjitoare, se considera oportun să se recurgă la exorcism. Tuturor le era frică de un sacrilegiu pe care vrăjitoarea l-ar fi putut comite. Femeile considerate vrăjitoare aveau o viață mizerabilă, erau văzute și blamate de toți. De fapt, ele serveau de cap ispășitor pentru a explica toate tensiunile personale și sociale. În unele cazuri, persoanele indicate cu numele pejorativ de vrăjitoare erau umilite, persecutate, bătute sau chiar ucise. În România, ca în restul Europei, s-a abătut flagelul persecuțiilor religioase: rapoarte ale proceselor intentate vrăjitoarelor între 1463 și 1777 descriu cu fidelitate, uneori chiar cu prea multă exactitudine (cu foarte puțină

complezen^È am putea ad^uga) at^çt m^rturiile c^çt ^Å execu^Èile. Pe aceste t^rÅ çmuri multe persoane au fost acuzate de blasfemie, de oficierea de slujbe negre, de canibalism, de crime rituale (Åⁿ special infanticide). Persecu^Èii au avut loc Åⁿ special Åⁿ Transilvania care, Åⁿ Evul Mediu, era teritoriu unguresc. Secole de-a r^çndul, Åⁿ această regiune, s-au efectuat multiple procese care s-au soldat cu condamn^Åri de o cumplit^Å cruzime. De exemplu, Åⁿ 1686, so^Èia principelui din Transilvania Mihai Apafi I Åⁿnebune^Åte iar vina este dat^Å pe vr^Åjitoare; o ampl^Å anchet^Å s-a efectuat ^Å s-au ars ruguri pretutindeni Åⁿ această regiune. Chiar ^Å dup^Å isp^ÅÅ^Èirea pedepsei, convingerile despre vr^Åjitorie r^Åm^Åçneau mult timp Åⁿr^Åd^Åcinat. Åⁿ Transilvania se credea ca Menenges, figur^Å mitologic^Å tumultoas^Å, capabil^Å s^Å provoace evenimente magice extraordinare, era la originea zborurilor nocturne ^Å a horei din Mun^Èii St^Ånc^Å. Chiar ^Å Åⁿ secolul trecut se credea c^Å Åⁿ unele case se È^Èneau orgii nocturne ale vr^Åjitoarelor, case r^Åmase goale ^Å nelocuite dup^Å ce fuseser^Å abandonate de locatari; multe locuri unde se credea c^Å se È^Èneau orgii aveau un prost renume. O alt^Å credin^ÈÅ^È rom^Åçneasc^Å despre b^Årba^Èii *Strigoi* era c^Å ace^Åtia duceau o via^ÈÅ^È nocturn^Å care Åⁿcepea la miezul nop^Èii ^Å se Åⁿcheia la primul c^Åntat al coco^Åului. Åⁿ timp ce dormeau, sufletul le ie^Åea pe gur^Å sub form^Å de umbre umane. *Strigoi* b^Åçntuiau prin sate, prin podurile rudelor, vecinilor sau cons^Åtenilor ded^Åndu-se la tot felul de ac^Èiuni reprobabile care le treceau prin minte: uscau fructele, sustr^Ågeau substan^Èele nutritive din gr^Åçu ^Å din lapte, viciau apele f^Ånt^Ånilor. Deveneau invizibili, a^Åa dintr-o dat^Å, neobserva^È de nimeni, strigau oamenii pe nume, Å^È speriau, Å^È mutilau pe trec^Åtori ^Å r^Åsturnau obiectele din cur^Èile ^Å casele Åⁿ care intrau. Totu^Å, la al treilea c^Åntat al coco^Åului, spiritul *Strigoiului* trebuia s^Å se Åⁿtoarc^Å Åⁿ corpul s^Å. Se spune c^Å dormea at^çt de ad^Ånc Åⁿçt, atunci c^Ånd se trezea, nu-^Å mai aducea aminte de nimic din ce f^Åcuse Åⁿ timpul nop^Èii. Doar cei curajo^Å care reu^Åseau s^Å le fac^Å un semn distinctiv pe fa^ÈÅ^È puteau s^Å le recunoasc^Å adev^Årata identitate. Astfel de legende iau na^Återe din temeri foarte vechi care zac Åⁿ oameni, de exemplu frica de fiin^Èele care b^Åçntuiau Åⁿ de la c^Åderea serii. Ceea ce li se pare oamenilor mai de nep^Åtruns ^Å mai puternic, nu e starea de fric^Å Åⁿ sine, ci acest^Å nebulozitate f^År^Å o form^Å definit^Å; vr^Åjitoarele sunt, din acest punct de vedere, fie personificarea acestor anxiet^ÅÈ^È fie, prin intermediul unei forme fizice, Åⁿercarea de a diminua terifianta Åⁿrc^Åtur^Å emo^Èional^Å. De fapt, vr^Åjitoarele, Å^mbr^Åcate Åⁿ negru, sau transformate Åⁿ pisici negre, se pierd Åⁿ negura nop^Èii ^Å, astfel camuflate, pot s^Åv^Åçr^Å acte malefice. Dac^Å Åⁿtr-un sat nu existau dovezi concrete pentru a identifica vreun vinovat, ca Åⁿ cazul descoperirii vr^Åjitoarelor, se punea totul pe seama oamenilor care prezentau unele deficien^Èe care, transformate Åⁿ animale negre sau invizibile, erau declarate vinovate de toate relele. Åⁿ Rom^Åçnia se credea deasemenea c^Å atunci c^Ånd b^Årba^Èii *Strigoi*

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.